

SOK presenteert

Labor & Brahms

Tannie van Loon, orgel

Joseph Labor (1842 – 1924)

Phantasie über die Volkshymne von Joseph Haydn:
Toccata | Andante | Thema | Variatie I | Variatie II
Passacaglia | Fuga | Andantino | Fuga (deel II) | Finale

Johannes Brahms (1833 – 1897)

Schmücke dich, o liebe Seele
O Gott, du frommer Gott

Joseph Labor (1842 – 1924)

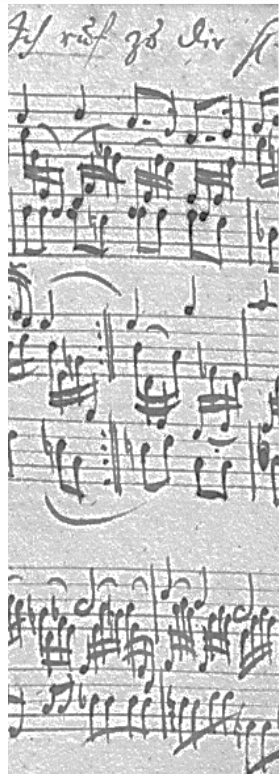
Trois interludes

Johannes Brahms (1833 – 1897)

O Welt, ich muss dich lassen
Herzlich tut mich verlangen

Joseph Labor (1842 – 1924)

Sonate in b-klein:
Allegro | Andante | Ciacona

zondag

14 april 2024

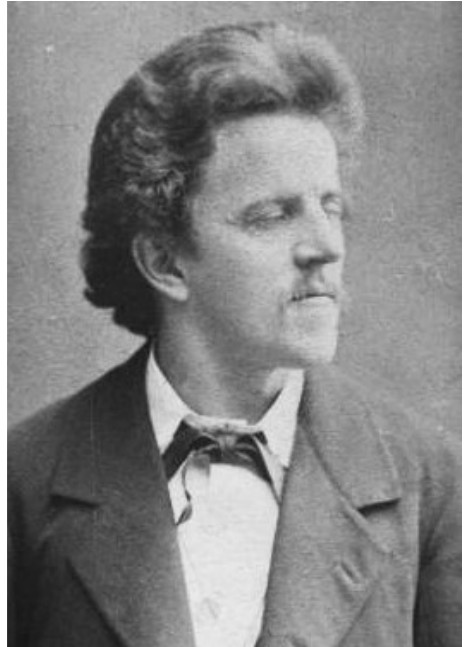
Abdijkerk Rolduc
Heyendallaan 82
Kerkrade

aanvang 16:00
entree € 5

Toelichting

Joseph Labor

Joseph Labor werd geboren in Hořovice in Bohemen. Toen hij drie jaar oud was, werd hij blind na de pokken. Hij ging naar het Blindeninstituut in Wenen en het Konservatorium der Gesellschaft der Musikfreunde, waar hij compositie studeerde en piano. Hij toerde als pianist door Europa en geraakte bevriend met koning Georg V van Hannover, die ook blind was. Labor werd een markant figuur in Wenen rond 1900. Hij was naast componist en pianist ook organist en pedagoog.

Hij behoorde tot de intimi van de steenrijke familie Wittgenstein; zij droegen hem op handen en financierden de uitgave van zijn beste werken bij Weense uitgevers. Vader Carl organiseerde regelmatig huisconcerten. Daar ontmoette Labor zijn leeftijdgenoten Gustav Mahler en Richard Strauss, de jonge Alma Schindler-Mahler aan wie hij zes jaar les gaf, en de jonge Pablo Casals. Ook Johannes Brahms en vioolvirtuoes Joseph Joachim mocht hij tot zijn beste vrienden rekenen.

In de ogen van Ludwig Wittgenstein was Joseph Labor "de grootste levende componist, zelfs één van de grootste componisten aller tijden". Zijn belangrijkste wapenfeit is het componeren van het allereerste pianoconcerto voor de linkerhand ooit, voor Paul Wittgenstein, de bekende pianovirtuoes die in 1915 zijn rechterarm verloor in W.O. I. In zijn generatie was Labor wel een buitenstaander als componist, een soort muzikale solitair, die zich op een heel speciale manier positioneerde, onafhankelijk van de tijdsgeest. Hij was noch een muzikale vernieuwer, noch conservatief. Hij hechtte veel waarde aan een duidelijke structuur en evenwichtige verhoudingen. Deze idealen van het Weens classicisme combineerde hij met de expressiviteit van de Romantiek.

Toelichting

De **Phantasie op. 9** heeft de Kaiserhymne als thema. De melodie van “Gott erhalte Franz den Kaiser” werd in 1797 gecomponeerd door Joseph Haydn bij een tekst van Lorenz Leopold Haschka. Tot 1920 en van 1929 tot 1946 was het het Oostenrijkse volkslied. De melodie is echter vooral bekend als nationale hymne van Duitsland. Met de door Heinrich Hoffmann von Fallersleben in 1841 geschreven tekst “Deutschland, Deutschland über alles” werd het lied in 1922 uitgeroepen als volkslied. Na de Tweede Wereldoorlog wordt echter alleen nog het derde couplet (“Einigkeit und Recht und Freiheit”) gezongen. In de twintig minuten durende Phantasie laat Labor de melodie op tal van manieren klinken: soms duidelijk hoorbaar, soms verborgen in het pedaal (variatie II), dan weer in een ander ritme verwerkt in een fuga etc. De muziek bevat veel virtuoze pianistische trekjes; geen wonder gezien het feit dat Labor een uitmuntend pianist was.

De **Elf Choralvorspiele op. 122** zijn Brahms’ laatste composities. Het zijn vrij korte bewerkingen van koraalmelodieën met merendeels teksten over dood en eeuwigheid. Brahms schreef deze ernstige, diep bewogen koralen in mei en juni 1896, vlak na het overlijden van zijn meest dierbare vriendin, Clara Schumann, de echtgenote van Robert Schumann.

De **Sonate op. 15** is een aaneenschakeling van vaak lang uitgesponnen en prachtig expressieve melodische lijnen. In het midden van het eerste deel klinkt het Duitse avondlied “Nun sich der Tag geendet hat” van Adam Krieger (1634 – 1666) in het pedaal. Boven het tweede deel staat een prachtig citaat van Shakespeare uit “De Koopman van Venetië”. Vrij vertaald: “Alle hemellichaampjes die je aan de hemel ziet, zijn als engelen die zingen voor de jonge cherubijntjes in een koor. Diezelfde soort harmonie zit in onze onsterfelijke zielen.” Het derde deel is een ciacona. Een ciacona (of passacaglia genaamd, zoals in de Phantasie) heeft als basis een repetitieve bas/basso ostinato waarboven zich variaties ontwikkelen.

Uitvoerenden

Tannie van Loon, orgel

Tannie van Loon (1974) studeerde achtereenvolgens schoolmuziek, piano en orgel aan het Brabants Conservatorium in Tilburg; piano bij Ton Demmers en orgel bij Bram Beekman. In het kader van de 2e fase opleiding orgel volgde zij tevens interpretatielessen bij Ewald Kooiman (Amsterdam), Ad van Sleuwen (Hilvarenbeek), Theo Jellema (Leeuwarden) en Eric Lebrun (Parijs).

Tannie treedt regelmatig op als soliste, begeleidt op projectbasis diverse koren en is organiste van de Maria Presentatiekerk in Aalst.

Voor de Brabantse Orgelfederatie heeft Tannie medewerking verleend aan een aantal cd-opnames van bijzondere instrumenten in Brabant.

In de afgelopen jaren heeft zij onder andere concerten mogen geven in de kathedralen van Den Bosch, Haarlem, Brugge, de Grote Kerk in Breda, het klooster in Melk en de Thomaskirche te Leipzig.

Tannie woont met haar man en hun twee zonen in Eindhoven.

Meer informatie vindt u op tannievanno.nl.